

Nebojácný Gazprom

Na americký zkapalněný plyn nesázejte, vždy budeme levnější, vzkázal Evropě šéf ruského Gazpromu Alexandr Medveděv.

TRHY A SVĚTOVÁ EKONOMIKA

str. 8

Tipy boháčů na investice

Nákupy pozemků a slibných firem jsou podle českých milionářů nejučinnější recepty na zhodnocení peněz.

BYZNYS

str. 5

➔ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč ➔ CZK/USD • 24,223/+0,032 Kč ➔ PX • 893,76/+0,12 % ➔ EURO STOXX 50 • 3063,48/-0,86 % ➔ ZLATO • 1214,38\$/+0,33 %

KOMENTÁŘ: HVĚZDNÁ CHVILKA PRO KURDY / str. 12

Krátce

Lesy zmenšují území pro miliardové tendry

Lesy ČR v červnu vypíší tendr na těžební a pěstební práce za miliardy korun na léta 2017 až 2021. Stoupne počet územních jednotek, o které se soutěží. **str. 5**

Banky oprašují zajišťovací byznys

Domácí banky začínají valit na české vývozce nabídky na měnové zajištění. Firmy se ale budoucích prudkých pohybů koruny zatím nebojí. **str. 6**

VW i přes emisní skandál zvýšil provozní zisk

Automobilka Volkswagen zvedla v prvním čtvrtletí provozní zisk o 3,4 procenta na 3,44 miliardy eur. Škodě Auto narostl zisk o zhruba 30 procent na 315 milionů eur. **str. 8**

Šéfka Fedu Yellenová slibuje brzký růst sazeb

Americká centrální banka zvýší úrokové sazby v řádu měsíců, pokud ekonomika bude pokračovat v započatém růstu, uvedla šéfka Fedu Janet Yellenová. **str. 9**

Pátá IKEA a nová zóna v Čestlicích

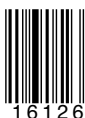
Na jih od Prahy, v Čestlicích u dálnice D1, vyroste pátá velkoprodejna nábytkářské společnosti IKEA v Česku. Bude součástí nového obchodního komplexu za několik miliard korun, jednoho z největších v zemi. V zóně zaměřené na bydlení a volný čas bude k pronájmu 390 tisíc metrů čtverečních ploch. BYZNYS / str. 4

Kolář E15

twitter.com/e15news

STANISLAV ŠULC: Anděl dneska zpět ve formě. Tramvaje jezdí úplně jinak než normálně, Tesco odpoledne zavřený, většina lidí vypadá jako komparz z apokalypsy.

9 771803 454307 16126

Zápisník
Davida Vagadaye

Babiš zase trpí

Ministr financí si v televizi postěžoval, že ostatní ministři zvyšují požadavky na rozpočet, přehlasují ho a on s tím nemůže nic dělat. Babiš dokonce na adresu vládních kolegů pronesl, že mají spotřebu jako gripeny. Což o to, strážit erární pokladnu před tlupou oranžových nájezdníků není snadné. Miliardář si ale svou roli vybral dobrovolně a o rozdavačných choutkách socialistů dobře ví. Navíc jeho hnutí podpořilo z hlediska fiskálního zdraví ne úplně šťastné zrušení zdravotnických poplatků a nižší sazbu DPH. Jeho utrpení lze tak těžko věřit.

Čechy prý kvůli terorismu a migrantům děsí cestování do ciziny, proto raději volí domácí destinace. Tak to alespoň podávají média. Skoro to vypadá, že se z výletu do kdejaké evropské metropole nebo středomořského letoviska stává hazardní podnik srovnatelný s výjezdem kamsi do Bagdádu. Zlaté pravidlo cestovatelů přitom praví, že z putování po širém světě je nejnebezpečnější ta první a poslední část, tedy jízda autem na ruzyňské letiště. Pokud to člověk ve zdraví přežije, má vyhráno.

Bezespору úspěšnému gastrosvátku Prague Food Festival Pavla Maurera chybí trocha velkorysosti. Pořadatelé by u vstupu opravdu nemuseli kontrolovat, jestli si člověk náhodou nepřinesl lahev vlastní vody. Akce, na které každý s přehledem nechá tisícovku, to není právě důstojné.

Protagonisté dne

Peter AGNEFJÄLL
PREZIDENT IKEA

Švédové postaví v Čestlicích u dálnice D1 obchodní dům, který bude součástí jednoho z největších obchodních komplexů v Česku.

str. 1 a 4

Alexandr MEDVEDEV
ŠÉF GAZPROMU

Sebevědomí mu neschází. „Na americký zkapalněný zemní plyn LNG nesázejte, vždy budeme levnější,“ vzkázal do Evropy.

str. 8

Matthias MÜLLER
ŠÉF VOLKSWAGENU

Navzdory globálnímu skandálu s měřením emisí zvýšila skupina v prvním čtvrtletí provozní zisk o 3,4 procenta na 3,44 miliardy eur.

str. 8

Foto: ČTK

PŘITVRDILI BY. Marku Černochovi z Úsvitu a komunistovi Zdeňku Ondráčkovi se zdá norma o prokazování původu majetku měkká. Přivítali by sankce mezi 80 a 160 procenty hodnoty neevidovaného majetku.

Prověřovat staré kauzy nepůjde, míní lidovci

■ Podle návrhu zákona o prokazování původu majetku neponese důkazní břemeno stát, ale občané a firmy. Opozice varuje, že jim budou hrozit likvidační pokuty.

Pavel Otto

Žádná plošná majetková přiznání, ale řádné zdanění nepřiznaných či úmyslně zatajených příjmů. Tak bude podle ministra financí Andreje Babiše (ANO) fungovat prokazování původu majetku – vedle elektronické evidence tržeb nejspornější opatření Sobotkovy vlády. Koaliční lidovci však pochybují, že umožní prověřovat i korupční případy z minulosti. Možnou retroaktivitu a celkovou vágnost normy, kde má řada opatření nejasný výklad, napadají také právníci.

Opozice návrh zákona projednaný Poslaneckou sněmovnou ve druhém čtení kritizuje hlavně proto, že důkazní břemeno neponese stát, ale občané a firmy. Budou muset přesvědčit úředníky, že k majetku přišli legálně a řádně ho zdanili. Vyměřenou pokutu budou muset uhradit

bezodkladně. Pak se mohou odvolat k soudu.

„Dá se najevo, že Klondike skončil. Drtivá většina lidí přivítá, že majetek toho, kdo náhle zbohatl, bude zdaněn,“ prohlásil ministr financí Andrej Babiš (ANO).

Předloha, kterou se snaží už řadu let protlačit ČSSD a podporuje ji prezident Miloš Zeman, počítá s tím, že finanční správa bude mít možnost analyzovat výši majetku v souvislosti s daňovým přiznáním. Když hodnota neevidovaného majetku převyšuje sedm milionů korun, úřad vyzve k prokázání jeho původu a popřípadě ho zdaní. Kromě

dodatečného zdanění bude moci být viník sankcionován až do sta procent hodnoty nepřiznaného nebo zatajeného majetku. V daňové sféře jsou přitom pokuty dvacetiprocentní.

KDU-ČSL zákon podpoří, protože je vládní prioritou. Že by ale bylo možné zdanit majetek například bývalých vlivných politiků nebo lobbistů je podle šéfa strany Pavla Bělobrádka obtížné představitelné. „Jsem velmi skeptický, zda to vůbec půjde,“ zapochyboval.

Podle Martina Plíška z opoziční TOP 09 by přijetí normy vedlo k obtěžování poctivých daňových poplatníků. „Podpoří to udávání v tom smyslu, že soused bude sledovat souseda, jestli záhadně nezbohatl, podnikatelé budou v konkurenčním boji kriminalizovat své konkurenty, budou na ně posílat finanční správu,“ varoval. Možnost penále až do sta procent výše prohrášku považuje strana za likvidační a neústavní jak pro občany, tak i pro právnické osoby.

Poslanci opozičního Úsvitu a KSČM naopak navrhuji zpřísnění. Chtějí snížit hranici hodnoty neevidovaného majetku, nad níž by finanční správa mohla po vlastníkovi žádat prokázání jeho původu, a zvýšit sankce.

Evidence účtů míří ke schvalování

Do závěrečného hlasovacího kola míří i centrální registr bankovních účtů. Poslanecká sněmovna ho může schválit koncem tohoto měsíce. Registr má spravovat ČNB, informace o zůstatcích na účtech obsahovat nebude. Dva sněmovní výbory prosazují, aby nad vstupy do evidence dohlíželi poslanci. Registr je další z řady databází, pomocí níž bude stát shromažďovat údaje o občanech.

Skandál s placenými experimenty připravil Sykovou o důvěru

■ Vybírání poplatků od těžce nemocných pacientů za účast na experimentu bude stát vědkyni, senátoru a poradkyni premiéra Evu Sykovou některé funkce.

Adéla Čabanová

Předseda Akademie věd Jiří Drahoš odvolal vědkyni a senátorku Evu Sykovou z funkce ředitelky Ústavu experimentální medicíny Akademie věd ČR. Zdůvodnil to tím, že kauzou léčby kmenovými buňkami poškodila dobré jméno akademie i samotného ústavu. Odvolání Sykové ale není definitivní, projedná je rada ústavu Sykové a popřípadě dozorčí rada akademie.

Česká televize a týdeník Respekt přinesly v minulých dnech reportáže, jak si pacienti s amyotrofií laterální sklerózou platí u Sykové experimentální léčbu kmenovými buňkami. Zákon

přitom stanoví, že zařazení pacienta do klinické studie nesmí být podmíněno úhradou. Pacienti u Sykové podle reportáže platili 150 tisíc korun za jednu aplikaci.

Ústav experimentální medicíny popírá, že by klienti za účast ve studii museli platit. „Zdůrazňuji, že jsme vždy byli motivo-
vání pouze soucitem s pacienty,“ uvedla dříve Syková.

Ředitel Ústavu molekulární genetiky Akademie věd ČR Václav Hořejší vyzval premiéra Bohuslava Sobotku (ČSSD) a vicepremiéra Pavla Bělobrádku (KDU-ČSL), aby vláda odvolala Sykovou z pozice první místopředsedkyně vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Vědkyně je také poradkyní premiéra.

Na problém s postupy Sykové upozorňovala média, odborníci a zástupci pacientů delší dobu. Prošetření sli-

boval ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček (ČSSD) už v září 2014. Odvolání profesorky z čela ústavu není pro pacienty významná satisfakce, míní předsedkyně patientské Koalice pro zdraví

Jana Petrenko. „Kdyby všichni dostali bez dlouhých soudů svých 150 tisíc zpátky, myslím, že by je uměli lépe využít,“ uvedla Petrenko. Podle ní je vybírání peněz od těžce nemocných za neověřenou léčbu

kmenovými buňkami to nejhorší vydráždění v českém zdravotnictví. „Těžko si představit nemorálnější počínání,“ soudí Petrenko.

Pochybnosti kolem placení za účast na experimentu Sykové probíral už v listopadu 2014 seminář v Poslanecké sněmovně, informace dostaly ministerstvo zdravotnictví i Státní ústav pro kontrolu léčiv. Ústav studii prověřoval a na pochybení nepřišel.

Za jednu aplikaci kmenových buněk platili těžce nemocní pacienti podle médií
150
tisíc korun.

Krátce

Lobbista Dalík dostal v kauze pandurů čtyři roky

Korupce při nákupu obrněnců Pandur pro českou armádu bude stát lobbistu Marka Dalíka čtyři roky svobody. Rozhodl o tom pražský vrchní soud, který o rok zmírnil původní rozsudek. Dalík musí zaplatit peněžitý trest čtyři miliony korun, jinak pobude ve vězení o dva roky déle. Pravomocný verdikt padl téměř po dvou letech od začátku procesu.

NÁZORY str. 12 Více E15.cz

Praha nepustí vozítko segway do centra

Pražští radní jednomyslně schválili záměr zakázat v centru města provoz vozí-

tek segway. Přesné datum ale neurčili. Provoz segway bude zakázán v Pražské památkové rezervaci, a to na chodnících, stezkách pro cyklisty a chodce a v pěších a obytných zónách.

Více E15.cz

Dluhy domácností rostou. Činí 1,35 bilionu korun

Zadlužení českých domácností se v dubnu opět zvýšilo, ke konci měsíce dlužily finálním institucím přes 1,347 bilionu korun. Proti březnu to bylo téměř o osm miliard korun více. Meziročně jsou úvěry vyšší o 96 miliard korun. Uvedla to Česká národní banka s tím, že vzrostla i zadluženost podniků.

Policie vrátila zabavené protitankové granáty

Zeveta Bojkovice má zpátky 47 tisíc protitankových granátů RPG 75, které loni v červnu odvezla policie. Její rozhodnutí zrušilo ministerstvo vnitra. Policie odvoz zdůvodňovala špatným skladováním, což Zeveta od počátku odmítala.

Blanku bude pro Prahu provozovat firma Satra

O provoz tunelu Blanka se bude starat projekční společnost Satra, uvedl primátorčin náměstek Petr Dolínek (ČSSD). Dosud se o zkušební provoz starala firma ČKD Praha DIZ, jež od smlouvy odstoupila. /čtk/

**CENTRAL
GROUP**

MODERNÍ BYTY v Letňanech

**NOVÁ ETAPA
OD ČERVNA**

Velmi žádaná lokalita v Praze 9 blízko metra

- Byty dokončené i ve stádiu výstavby za velmi dostupné ceny v úsporné energetické třídě B
- Jen 5 minut k metru a velkému obchodně-zábavnímu centru OC Letňany
- Veškerá občanská vybavenost a nový lesopark v sousedství
- Možnost odkladu platby, jen 10 % předem a zbytek až rok od nastěhování

* Detailní podmínky na www.central-group.cz

HYPOTÉKA CENTRAL GROUP
úrok jen **1,69 %** ročně*

226 222 222

www.central-group.cz

V Čestlicích u D1 vyroste nová IKEA

Foto: profimedia.cz

POSLEDNÍ. Švédský koncern otevřel obchod v Česku naposledy v roce 2004 na Černém Mostě.

■ Po dvanácti letech se schyluje k otevření další velkoprodejny IKEA v Česku. Bagry již vjely na pozemky.

Daniel Novák

Milovníci jednoduchého skandinávského nábytku a masových kuliček uvítají zprávu o vzniku nového obchodního domu IKEA. Podle

informací deníku E15 vyrostě za jižním okrajem metropole v Čestlicích u dálnice D1 a bude součástí nového obchodního komplexu, který se stane jedním z největších v Česku. Spolkne investici v řádu miliard korun.

„Infrastruktura se již staví, její dokončení plánujeme v první polovině příštího roku. Výstavba objektů v obchodní zóně bude následovat,“ sdělil deníku Michal Donath, mediální zástupce realitní společnosti Domo Development, která zónu připravuje.

„Je to atraktivní lokalita, výborně dostupná a viditelná z dálnice D1. Nově

příchozí společnosti v čele s domem IKEA tam nejspíš vytvoří dominantní centrum vůči tomu stávajícímu,“ komentoval projekt ředitel poradenské firmy 108 Agency Jakub Holec. Dříve postavená obchodní a zábavní zóna Průhonice-Čestlice se nachází u dálničního výjezdu 6 blíž k Praze.

Na pozemcích mezi exitem 6 a 8 vznikne 390 tisíc metrů čtverečních pronajímatelných ploch. Pro srovnání: Avion Shopping Park v Ostravě, jehož součástí je IKEA, má 110 tisíc čtverečních metrů. Stejnomený komplex v Praze na Zličíně je i s IKEA dokonce o polovinu menší než ostravský soupeřník.

„Prahu vnímáme jako město s největším potenciálem pro otevření nového obchodního domu. Vyhodnocujeme více možností, kde jih Prahy je jedna z nich, poohlídáme se po dalších vhodných lokalitách v Praze a toto průběžné vyhodnocování a prověřování lokalit bude i nadále pokračovat,“ uvedla mluvčí tuzemské IKEA Zdenka Peková. Lokalitu prý odtajní až později. „Konkrétní značky v centru zatím nemůžeme zmiňovat,“ řekl mluvčí developera Donath. Prozradil jen, že se baví se všemi hlavními hráči na trhu. Prim podle něj bude v Čestlicích hrát bydlení a volný čas.

Zatímco IKEA i investor dělají tajnosti, další účastníci projektu jsou sdílnější. Firma Stavební geologie – Geosan, která v lokalitě

letos dělala průzkumné vrty, si do svých referencí na webu přímo napsala účast na projektu „Čestlice – IKEA Česká republika“. Krátce po zaslání otázek developerovi deníkem E15 ale informace ze stránek smazala.

Fáze výstavby infrastruktury, která přijde na 1,5 miliardy korun, má skončit příští rok. Dokončení celé obchodní zóny plánuje developer na roky 2018 a 2019.

Pro Švédy to bude pátý obchodní dům v tuzemsku. Dva má IKEA v hlavním městě, po jednom v Brně a Ostravě. Plán na velkoprodejnu mezi Pardubicemi a Hradcem Králové společnost odložila. Spekulovalo se rovněž o obchodu v Plzni. Naposledy otevřel švédský koncern v Česku obchod v roce 2004 na Černém Mostě.

Vzbouřená obec

Pomyslné vidle do projektu velkého obchodního areálu v Čestlicích se snaží hodit nedaleká obec Dobřejičovice. Bojí se hlavně dopravní zátěže. Developer vesnici kvůli odporu vůči projektu hrozí soudem o zmařenou investici až 1,5 miliardy korun, uvedl server Aktuálně.cz. Se sousedními Čestlicemi a Průhonice se investor dohodl. Uzavřel s nimi plánovací smlouvu a dá peníze hlavně na posílení veřejné infrastruktury.

Studie určí, kdo může za sesuv na dálnici

Ministerstvo dopravy si nechalo zpracovat u Akademie věd studii, která má určit zodpovědnost za mohutný sesuv svahu na rozestavěnou dálnici D8 a železniční trať v roce 2013. Studie měla být dokončena počátkem května.

Výsledek ještě není znám, dokument už se ale stal předmětem sporů. Do ministerstva se včera obula Miloslava Pošvářová, šéfka Stínového ŘSD (SŘSD), což je nadační fond založený podnikatelem Radimem Jančurou.

SŘSD má kontrolovat práci skutečného Ředitelství silnic a dálnic. Podle Pošvářové ministerstvo výsledky analýzy

Výsledek šetření není znám, dokument už se ale stal předmětem sporů.

tají a nezveřejnilo je ani na žádost podle zákona o svobodném přístupu k informa-

cím. „Navíc v červnu vyprší promlčecí lhůta, dokdy je možné na viníky podat žalobu. Otázkou je, jestli se ten termín zase jakoby prosvihne,“ řekla Pošvářová.

Podle mluvčího MD Tomáše Neřolda úřad nic netají, studie ale prý ještě není dokončena. „Ministerstvo nemůže komentovat a zveřejňovat polotovary, ale až definitivní posudky,“ uvedl Neřold. Lhůty pro podání žaloby si je prý rezort vědom a nic nepodceňuje. /sin/

Krátce

Home Credit je v zisku 395 milionů

Skupina Home Credit v prvním čtvrtletí vytvořila zisk 14,6 milionu eur (395 milionů korun), o rok dříve vykázala ztrátu 57 milionů eur. Firma ze skupiny PPF zvýšila objem poskytnutých úvěrů o 88 procent na 2,11 miliardy eur.

Alkom chce po poště 1,5 miliardy

Česká pošta začala s přepojováním dálkového monitorování svých poboček na dohledové centrum dceřiné firmy Česká pošta Security. Společnost Alkom Security,

kteřá monitoring prováděla dosud, kvůli tomu poštu obvinila z bránění v plnění závazků plynoucích ze smlouvy a požaduje náhradu přesahující 1,5 miliardy korun. Pošta prý o takovém nároku nic neví.

Dopravci protestovali proti minimální mzdě

Čeští kamionoví dopravci protestovali proti nařízení Německa a nově i Francie, které požadují pro řidiče kamionů na svých územích výplatu místní minimální mzdy. Podle dopravců jde o ochrannářské opatření, které dopravce z chudších zemí poškozují. /čtk/

Lesy zmenšují území pro miliardové tendry

Dušan Kütner

Lesy České republiky v červnu vypíší další velký miliardový tendr na těžební a pěstební práce na léta 2017 až 2021. Také v nadcházejícím tendru přitom stoupne počet smluvních územních jednotek, o které se soutěží. Jejich celkový počet přesáhne sto padesát, bude jich asi o třetinu více než před šesti lety, kdy se začaly vypisovat pětileté tendry.

„Vytváříme menší územní jednotky. Na trhu se tak uplatní i malé a středně velké firmy,“ uvedl k důvodům zmenšování jednotek generální ředitel Lesů Daniel Szórád. Se zmenšováním jednotek se snižují i bankovní garance, které musejí firmy do tendru předkládat a na něž tak nyní dosáhne více firem.

Otevřít tendry více hráčům byl i jeden z požadavků

při výběrovém řízení na šéfa firmy obhospodařující polovinu lesů v zemi, kterým se stal Szórád přede dvěma lety po nástupu Mariana Jurečky do čela ministerstva.

V aktuálním tendru se tak bude soutěžit o zakázky na téměř padesáti územních jednotkách. Hodnota zadávaných lesnických prací dosahuje bezmála 3,4 miliardy korun. U téměř tří desítek území se bude hledat firma jak pro těžební,

tak pro pěstební práce. U šesti to bude jen na těžební činnost, u čtrnácti pak jen na pěstební.

Jaký počet jednotek by chtěly Lesy do budoucna mít, není stanoveno. „Počet se každoročně navyšuje dělením větších jednotek na menší. Proti tomu některé jednotky zanikají, protože je státní lesní majetek předáván církvím v rámci restitucí,“ podotkla mluvčí Lesů Eva Jouklová.

Nejúspěšnější firmy v tendrech Lesů ČR (aktuálně)

firma	územních jednotek	objem dřeva (v tis. m ³)
Uniles	20	566
Progles	17	624
Kloboucká lesní	14	492
Petra	13	866
Stora Enso Wood Products Ždírec	13	713

Pramen: IČR

Boháči sázejí na polnosti a parcely

Investice podle průzkumu J&T banky směřují i do start-upů a firemních akvizic.

Jaroslav Bukovský

Zemědělská půda, stavební pozemky a nákupy firem se slibně rozjetým byznysem. Takové jsou podle tuzemských boháčů nejúčinnější recepty na zhodnocení peněz v prostředí nulových sazeb. Alespoň o tom hovoří průzkum mezi 160 českými dolarovými milionáři, které vyzpovídala J&T Banka. Zamožní investoři naopak zcela ztracují do mání akcie, pražskou burzu by před ostatními sázkami upřednostnilo ze zmíněného vzorku jen pět z nich.

„Cílem je skoupit menší plochy, sjednotit je do větších celků a dále prodat nebo pronajmout,“ uvádí na adresu povahy investic do zemědělské půdy šéfka obchodu J&T Banky Alena Tkáčová. Právě polnosti jsou podle studie mezi movitými investory volbou číslo jedna. Množí se ale i hlasy upozorňující, že to nejlepší má půda už za sebou. „Tak dlouho se o půdě mluvilo, až si jí všimli

všichni včetně Babiše, PPF, Tykače či Penty. Přede dvěma lety stál metr čtvereční 10 až 11 korun, dnes je to v případě lukrativní půdy až 25 korun,“ cituje J&T nejmenovaného klienta.

Stále více favorizovanou volbou jsou prý pro boháče i start-upy, na které by vsadila čtvrtina z nich. Naopak o poznání méně výnosným tipem jsou oproti nedávným létům firemní akvizice.

Zatímco ještě v roce 2014 je jako nejlepší volbu zmiňoval takřka každý druhý milionář, aktuálně je za top investici nepovažuje ani třetina.

V nemilosti boháčů stojí vedle českých akcií i státní dluhopisy, stejně jako drahé kovy, drahokamy či spekulace s měnami. Úplný chvost na soupisce atraktivnosti pak pro zamožné spekulanty obsadil bitcoin. Virtuální měna zaujala spolu s termínovanými vklady jen jedno procento dolarových milionářů.

Pokud jde o aktuální skladbu majetku, jeho největší část, 27 procent, mají boháči podle studie uloženou v nemovitostech, druhá příčka patří s 23 procenty akciím a firemním podílům, něco přes pětinu majetku mají movití hráči uloženou v dluhopisech.

Největší část majetku, 27 %, mají boháči uloženou v nemovitostech.

OTEVŘENO

od nevidím do nevidím

Kavárna POTMĚ

Vstupte do světa tmy a ochutnejte tu nejčernější kávu široko daleko. Nevšední kavárna, ve které Vás obslouží nevidomí, opět otevírá své dveře.

6. - 23. 6., 10 - 21 hod.*, náměstí Republiky, Praha 1

*23. 6. pouze do 16 hod., změna programu vyhrazena

Výstava fotografií nevidomých od Roberta Vana.

6. 6. ve 12.30 hod.
slavnostní otevření
za účasti Roberta Vana
a dalších hostů

další doprovodný program na www.svetlуска.net

generální partner

zřizovatel a mediální partner

hlavní partner

mediální partner

partneři

pořadatel

Český rozhlas

Česká televize

HOCHTIEF

Foto: čtk

BEZ OBAV.
Asociace exportérů mezi svými členy zatím žádný zvláštní růst v měnovém zajišťování nepozoruje

Banky oprašují zajišťovací byznys, zatím bez odezvy

■ Na pojistku proti silné koruně je podle exportérů i analytiků zatím brzo.

Jaroslav Bukovský

Domácí banky začínají na české vývozce valit nabídky na měnové zajištění. Více než rok před předpokládaným uvolněním kurzu koruny Českou národní bankou spustily masivní kampaň varující před prudkým posílením kurzu domácí měny hned dvě velké tuzemské banky. Ani hrozba 25 korun za euro, se kterou operuje jedna z nich, ale zatím exportéry k akci nepřesvědčila. Firmy se prudkých

budoucích pohybů koruny nebojí.

„Prozatím žádný zvláštní růst v měnovém zajišťování vývozu mezi členy nepozorujeme. Vyčkáváme, jak se bude profilovat ve funkci guvernéra Jiří Rusnok,“ uvádí předseda Asociace exportérů Jiří Grund. Podle bank je ale na úvahy o zajištění právě nyní optimální čas. „Na měnových trzích v současnosti polevil zájem spekulantů o korunu, náklady na zajištění jsou tak momentálně relativně nízké,“ uvádí dealer Raiff-

eisenbank Martin Skoumal. Banka už v březnu spustila kampaň varující před riziky pohybu kurzu, posílením koruny na úroveň před startem intervencí v roce 2013 láká od května i ČSOB.

„Firmy zatím nejeví větší chuť se zajišťovat. Zřejmě tento krok plánují krátce před očekávaným uvolněním kurzu. To už ale bude pozdě, cena

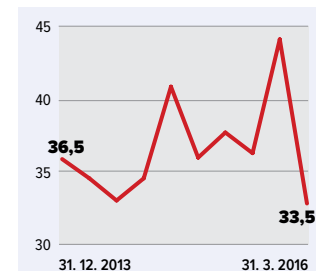
zajištění v případě hromadného zájmu exportérů výrazně stoupne,“ vysvětluje analytička České spořitelny

Jana Urbánková. Obdobná situace podle ní nastala v září loňského roku, kdy se vývozci hromadně zajišťovali proti riziku posílení koruny v závěru roku. „Ideální načasování zajišťovací operace je někdy během letošního druhého pololetí,“ soudí Skoumal.

ČNB nyní plánuje opustit politiku levné koruny ke konci první poloviny příštího roku. Podle expertů by měly být k ukončení kurzového závazku splněny dvě podmínky, a to alespoň dvouprocentní inflace a nízký tlak na posílení koruny. „Podle mého názoru ani jedna z těchto podmínek v polovině příštího roku nebude splněna a ČNB bude

nejspíše termín exitu dále odsouvat,“ dává za pravdu exportérům hlavní ekonom Deloitte David Marek.

Vývoj zajištění vývozců od počátku intervencí ČNB*

* Podíl očekávaných tržeb v příštích 12 měsících u zhruba 200 firem, který je zajištěn proti pohybům kurzu. Pramen: ČNB

Kapitálu z daňových rájů v českých firmách ubylo

Objem zahraničního kapitálu investovaného do základního jmění českých firem se v květnu meziročně snížil o 33,6 miliardy na 1,022 bilionu korun. Důvodem je výrazný odliv kapitálu, který pochází z destinací považovaných za daňový ráj. Ten klesl téměř o 70 miliard. Vyplyvá to z analýzy Bisnode.

Ke konci dubna podnikatelé do základního kapitálu čes-

kých firem investovali celkem 2,74 bilionu korun. Objem českého kapitálu je nejvyšší od roku 2011 a za poslední rok posílil o 109,2 miliardy korun na 1,432 bilionu korun. Jeho podíl na celkovém jmění tuzemských firem vzrostl poprvé od roku 2013 a přesáhl hranici 52 procent.

Objem zahraničního kapitálu investovaného do základního jmění českých fi-

rem se mezi lety 2011 až 2015 zvýšil o 154 miliard korun, tj. o 17 procent. Od loňského května, poprvé za posledních šest let, kdy Bisnode tyto statistiky podrobně sleduje, klesl zahraniční kapitál o 33,6 miliardy korun.

„Za poklesem celkového zahraničního kapitálu upsaného v základním jmění českých firem stojí odliv kapitálu z daňových rájů.

Meziročně se jeho objem snížil o 69,5 miliardy korun, což představuje pokles o 16,3 procenta,“ uvedla analytička Bisnode Petra Štěpánová. Z daňového ráje je podle ní aktuálně kontrolováno 13 procent kapitálu upsaného v základním jmění českých firem, zatímco před rokem to bylo 16 procent.

Rada podnikatelů i investorů uskutečňuje své aktivity

mezi zahraničními společnostmi a do českých firem proto nemusí často kapitálově vstupovat. „Podobná situace může být u zahraničních investorů. Někteří v zahraničí využívají vstřícnějšího přístupu úřadů a také výhod stabilnějšího právního prostředí a z toho vyplývající vyšší míru ochrany investic,“ uvedl Michael Dobrovolný ze Smart Office & Companies. /čtk/

Mexické vězení využije českou elektroniku

■ Svá komunikační zařízení chce firma 2N rozšířit do dalších zemí.

Tomáš Stingl

Společnost 2N Telekomunikace dodá IP interkomu věznic v mexickém státě Jalisco. Kontrakt by měl být podepsán v nejbližší době. „Počítáme, že projekt v konečné podobě dosáhne hodnoty přes dva miliony korun,“ informovala regionální manažerka firmy pro Mexiko Lucie Hrušková. Pro 2N v Mexiku jde již o několikátou zakázku. Společnost například dodala 250 interkomů do největší mexické pobočky banky BBVA, instalovala také 350 telefonů pro

nouzové volání podél dálnice Durando Mazatlán.

Pro předního českého výrobce komunikační elektroniky, který exportuje do 120 zemí světa, se tak stalo Mexiko nejdůležitějším latinskoamerickým trhem. „V současnosti tam vyvážíme zboží za zhruba 8,5 milionu korun ročně. Zejména se jedná o IP interkomy a příslušenství k nim. Naše výrobky potřebují pro instalaci pokročilou infrastrukturu,“ uvádí Hrušková s tím, že právě Mexiko je už v mnoha oblastech technicky vyspělá země srovnatelná s evropským standardem. Jakožto velký vývozce ropy se Mexiko navíc relativně dobře vypořádalo s propadem její hodnoty. „Vlnu krizí, které se v souvislosti s poklesem

cen ropy objevily napříč latinskoamerickými zeměmi, přestalo Mexiko nejlépe. Přes poměrně velké změny v kurzu mexického pesu k dolaru se stále objevují velké soukromé i vládní projekty. Vidíme tu rostoucí poptávku v oblasti elektronické bezpečnosti i automatizace budov,“ říká Hrušková.

Podle ní chce společnost 2N Telekomunikace rozšířit obchody i v ostatních zemích regionu. „Zejména země jako Kostarika a Panama jsou pro nás prioritou. V regionu máme několik partnerů, s nimiž spolupracujeme na projektech pro Panamský průplav. Očekáváme zde v příštích letech růst prodeje okolo 20 procent,“ dodala Hrušková.

Více v příloze Český export

PRVNÍ Z DESETI

Foto: dtk

ZLATOU MINCI s motivem hradu Kost představila Česká národní banka v prostorách této památky. Mince je první z nového desetidílného cyklu zlatých mincí, který představí hrady v České republice.

Varianta tunelu pod Střešovicemi žije

Jan Šindelář

Centrální komise, která na ministerstvu dopravy schvaluje všechny důležité projekty, včera projednala nápad na výstavbu železničního tunelu pod Střešovicemi. Iniciativa vzešla ze Správy železniční dopravní cesty teprve nedávno jako zcela nová varianta, která má především ukonejšit politiky a úředníky z Prahy 6. Tunel by měl vyřešit průchod trati na letiště kritickým územím mezi Dejvicemi a Velešlavínem.

Ministerská komise variantu včera nezavrhla, zatím ale nepovolila spustit naplno přípravné práce. Správa železnic dostala za úkol přesně spočítat náklady a ekonomickou výhodnost projektu podle pravidel

Evropské unie. „Pokud vyjde ekonomika kladně, pak bude možné vypracovat podrobnou studii proveditelnosti a následně spustit projektovou přípravu,“ řekl mluvčí ministerstva Tomáš Nežold. Správa železnic by měla předložit své výpočty cen-

trální komisi v následujících týdnech.

Ministerstvo dopravy si je přitom vědomo, že ražený tunel pod Střešovicemi je nejdražší možnou variantou. Přesto může dostat zelenou, neboť

ostatní varianty, například částečné zanoření tratě pod terén, hloubený tunel či protihlukové stěny, se setkávají u obyvatel Prahy 6 s odporem. Deník E15 možnosti podrobně rozebral v polovině května, když o variantě Střešovice poprvé informoval.

SŽDC dostala za úkol přesně spočítat náklady a výhodnost železničního tunelu pod částí Prahy 6.

JAK BYDLÍTE VY?

Prožít život kvalitně můžete jen jednou.

Nenechte si život utéct mezi prsty a bydlíte spokojeně tam, kde to máte rádi.

800 500 506
více info na **finep.cz**

FINEP

Ruský Gazprom se amerického plynu nebojí

■ Gazprom nepotřebuje vést v Evropě cenovou válku, tvrdí šéf Alexandr Medveděv.

Jan Stuchlík

Na americký zkapalněný zemní plyn LNG nesázejte, vždy budeme levnější, vzkazal do Evropy šéf ruského Gazpromu Alexandr Medveděv. Brusel přitom plánuje, jak evropské LNG terminály lépe napojí na evropské tranzitní plynovody, čímž vytvoří z Evropy atraktivnější trh pro kapalný plyn, jehož procenti rychle rostou v Austrálii či v USA. „Evropská cena plynu náklady na kapalný zemní plyn nepokryje. V nich není jen cena samotného plynu, ale také výdaje za zkapalnění, převoz a opětovné zplynění,“ tvrdí Medveděv.

První tanker s LNG poslala letos v dubnu do Evropy americká společnost Cheniere z nového zkapalňovacího terminálu na jihu USA. „Americký LNG je schop

konkurovat stávajícím evropským zdrojům plynu i při nynějších cenách kolem 15 eur za megawatthodinu,“ prohlásil v květnu marketingový ředitel Cheniere Andrew Walker. Dlouhodobě se Američanům vyplatí plyn vozit při ceně kolem 24 eur za megawatthodinu.

Někteří analytici hovoří o skryté cenové válce, kdy Gazprom tlačí ceny dolů, aby se Američané v Evropě se svým plynem neuchytili. „Nemáme žádný důvod snižovat ceny plynu v Evropě. Stejně tak nepotřebujeme horentní ceny, abychom prosperovali,“ odmítl spekulace Medveděv. Analýza konzultantské firmy Wood Mackenzie tvrdí, že důležitější než ruská strategie bude pro rozjezd amerického dovozu plynu do Evropy cena ropy a uhlí,

které konkuruje plynu ve výrobě elektřiny a tepla.

Jenže čísla mluví jinak. Ziskovost prodeje ruského plynu v Evropě se na konci loňského roku dostala na jednotky procent. Cena plynu přitom dál klesá. Medveděv odhaduje, že na dno se dostanou ve druhém čtvrtletí. Ve druhé polovině roku by je měla vytáhnout zdražující ropa, od níž se cena plynu stále do značné míry odvíjí. Za celý rok by měl Gazprom inkasovat za tisíc metrů krychlových v průměru 167 až 171 dolarů, tedy o třetinu méně než loni.

Pro letošek Gazprom počítá s rekordním vývozem do Evropy. Loňské dodávky 159 miliard metrů krychlových hodlá překonat nejméně o devět miliard metrů krychlových, a to i v případě, že se bude opakovat teplý podzim a zima.

Gazprom chce letos překonat loňské dodávky plynu do Evropy nejméně o **9 miliard** krychlových metrů.

Foto: Reuters

OPĚT V ČELE. Volkswagen, který za celý loňský rok utrpěl první pokles odbytu od roku 2002, se v letošních prvních třech měsících vrátil do čela automobilového trhu, když předstihl v prodeji japonského konkurenta Toyota Motor.

VW i přes emisní skandál zvýšil provozní zisk

Navzdory globálnímu skandálu s měřením emisí zvýšila skupina Volkswagen v prvním čtvrtletí provozní zisk o 3,4 procenta na 3,44 miliardy eur. Nečekaně lepší provozní výsledek vysvětlil koncern jednorázovými položkami v souvislosti s řešením skandálu.

Analytici v anketě agentury Reuters v průměru očekávali, že provozní zisk za první tři měsíce roku klesne, a to o více než 17 procent na 2,75 miliardy eur. Výsledek ale překonal i nejvyšší odhad analytiků. Automobilka to vysvětlila nečekanou sumou 309 milionů eur, za kterou stojí především opravné položky k rezervě 16,2 miliardy eur, kterou si vyčlenila na řešení emisního skandálu. I po

očistění o tyto položky provozní zisk činil 3,1 miliardy eur a také překonal odhady.

„Vzhledem k celé škále problémů, kterým v současnosti čelíme, jsme se začátkem roku celkově spokojeni,“ uvedl generální ředitel Matthias Müller. Letošní rok však bude pro největší evropskou automobilku podle něj „nepochybně“ finančně náročný.

Čistý zisk koncernu, který kromě české Škodovky čítá ještě 11 automobilových značek, se snížil o více než 19 procent na 2,37 miliardy eur. Obdobně celkové tržby koncernu za první tři měsíce roku klesly o 3,4 procenta na 50,9 miliardy eur. Způsobil to jednak pokles prodeje aut, ale i nepříznivý vliv směnných kurzů. /čtk/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 31. 5. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,584
Čína	1	3,684
Dánsko	1	3,633
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,606
Japonsko	100	21,820
Kanada	1	18,595
Maďarsko	100	8,602
Norsko	1	2,899
Polsko	1	6,161
Rusko	100	36,741
Švédsko	1	2,909
Švýcarsko	1	24,464
Turecko	1	8,203
USA	1	24,223
Velká Británie	1	35,467

Akcie na pražské burze

31. 5. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	62,10	-0,72
ČEZ	441,10	0,66
Erste Bank	660,20	0,36
Fortuna	86,00	0,00
Kofola	439,90	0,00
KB	955,00	-0,93
Moneta	76,25	0,73
O2 CR	235,00	0,64
Pegas	796,50	0,06
Philip Mor. ČR	12 399,00	-2,36
PLG	205,60	0,00
TATRY	640,00	0,00
Unipetrol	175,00	-1,10
VIG	546,40	1,47
Celkový objem (v tisících korun)	1 384 286,59	

Škoda Auto „udrhuje velmi povzbudivý výkon“

Provozní zisk mladoboleslavské automobilky Škoda Auto vzrostl v prvním čtvrtletí meziročně o zhruba 30 procent na 315 milionů eur. Plyne to z údajů německého automobilového koncernu Volkswagen, jehož je Škoda součástí. K vyššímu zisku pomohly mimo jiné nižší náklady na materiál. Nárůst automobilka zaznamenala také u provozní marže, která se zvýšila na 9,3 procenta ze 7,6 procenta v loňském prvním čtvrtletí. Výrazný nárůst zaznamenaly také čtvrtletní tržby automobilky. Konkrétní údaj ale mateřský koncern v tiskové zprávě neuvedl. „Škoda si v prvních třech měsících roku 2016 udržela velmi povzbudivý výkon, který jsme zaznamenali v předešlém roce,“ uvedl německý koncern.

Eurozóna zůstala v deflaci, pokles cen ale zpomalil

■ Největší vliv na pokles cen měly energie, jejichž ceny ve srovnání s loňským květnem klesly o 8,1 procenta.

Eurozóna zůstala v květnu druhý měsíc za sebou v deflaci, spotřebitelské ceny ale klesly pomaleji než v předšlém měsíci. Eurostat včera v prvním rychlém odhadu uvedl, že meziroční míra inflace v eurozóně v květnu činila minus 0,1 procenta. V dubnu se spotřebitelské ceny v zemích eura meziročně snížily o 0,2 procenta.

Největší vliv na pokles cen měly opět energie, jejichž ceny ve srovnání s loňským květnem klesly o 8,1 procenta. Oproti dubnovému propadu o 8,7 procenta ale tempo jejich poklesu zpomalilo. Ceny ve všech ostatních kategoriích v květnu stouply. Největší meziroční nárůst Eurostat předpokládá v kategorii služeb, kde počítá se zvýšením o jedno procento.

Zvýšila se rovněž takzvaná jádrová inflace, která zahrnuje kolísavé ceny energií a nezpracovaných potravin, a to na 0,8 procenta z dubnových 0,7 procenta. Dlouhodobým cílem Evropské centrální banky (ECB) je návrat meziroční míry inflace ke dvěma procentům.

ECB se v březnu rozhodla podpořit růst cen i ekonomik v eurozóně snížením všech úrokových sazeb, posílením programu nákupů dluhopisů a novou nabídkou

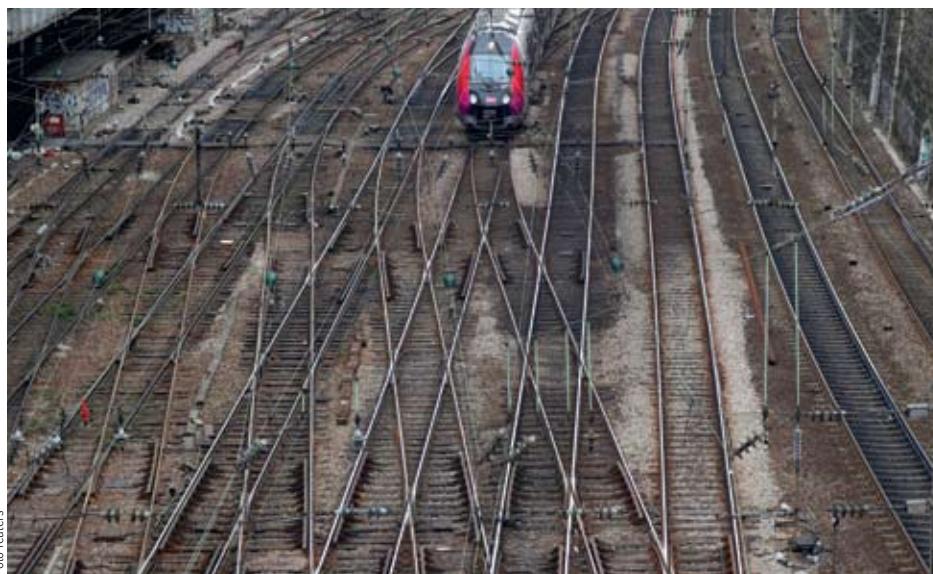
levných úvěrů soukromému finančnímu sektoru.

Včerejší údaje ECB ukázaly, že poskytování úvěrů firmám vzrostlo v dubnu o 1,2 procenta, tedy nejrychlejším tempem od listopadu 2011 a nepatrně rychleji než v březnu. Tato data spolu s údaji o inflaci podle pozorovatelů zřejmě ECB poskytnou argumenty k tomu, aby na čtvrtém zasedání svého měnového výboru ponechala měnovou politiku beze změn. /čtk/

Míra nezaměstnanosti v EU klesla, nejnížší je v Česku

Míra nezaměstnanosti v EU v dubnu klesla na nové sedmileté minimum 8,7 procenta, oznámil včera Eurostat. V zemích s eurem zůstala míra nezaměstnanosti beze změn na březnových 10,2 procenta, což je nejméně od srpna 2011. Eurostat odhaduje, že počet lidí bez práce v EU v dubnu klesl o 106 tisíc na zhruba 21,22 milionu. V eurozóně pak bylo bez práce o 63 tisíc lidí méně než v březnu, celkově zhruba 16,42 milionu mužů a žen. Z jednotlivých států osmadvacitky byla nejnižší míra nezaměstnanosti v České republice, kde zůstala na březnové úrovni 4,1 procenta. Nejvyšší nezaměstnanost mělo opět Řecko. V únoru, odkdy jsou poslední údaje, činila 24,2 procenta.

STÁVKY JAKO PROLOG ŠAMPIONÁTU

VE FRANCII včera večer připravili pracovníci státních drah SNCF časově neomezenou stávku na protest proti změně zákoníku práce. Odbory jí chtějí ovlivnit hlavně vyjednávání o pracovní době, jež by mělo vyvrcholit po vikendu. To bude krátce před zahájením tamního evropského fotbalového šampionátu (10. června) a SNCF je oficiálním dopravcem této akce. Už týden před začátkem mistrovství narušují v zemi dopravu a další služby i protesty studentů a zaměstnanců jiných sektorů. Zítřka by podle odborové centrály CGT měli proti změně zákoníku práce a dalším zdrojům nespokojenosti začít stávkovat také zaměstnanci městské hromadné dopravy v Paříži.

UŽ JE ČAS. Americké ekonomice se daří, úrokové sazby mohou opatrně stoupat, míní Janet Yellenová.

Yellenová slibuje brzký růst sazeb

Šéfka americké centrální banky (Fed) Janet Yellenová slibuje, že Fed zvýší úrokové sazby během několika měsíců, pokud americká ekonomika bude pokračovat v započatém růstu. „Je zcela v pořádku, aby centrální banka postupně a opatrně zvýšila úrokové sazby a správná chvíle k takovému kroku pravděpodobně nastane v nejbližších měsících“, uvedla Yellenová v panelové diskusi na Harvardské univerzitě.

Americké ekonomice se nyní velmi daří. „Po velmi slabém prvním čtvrtletí ekonomika nyní roste výrazně nadprůměrným tempem“, podotýká Jan Čermák, analytik ČSOB. Ještě před začátkem roku

ale analytici očekávali od Fedu podstatně rychlejší zvyšování úroků. To se ale nakonec nepotvrdilo a americký dolar od počátku roku mírně ztrácí na hodnotě.

„Centrální bankéři ve Spojených státech a eurozóně jsou daleko měkčí, než se předpokládalo. ECB intervnuje ještě masivněji na trzích aktiv, než tomu bylo před půlrokem, a Fed nakonec nezvýšil sazby ani v březnu, ani v dubnu a podle všeho tak neučiní ani v červnu“, myslí si Čermák.

Měnový výbor Fedu, který o sazbách rozhoduje, se sejde 14. a 15. června. Další šanci bude mít v červenci, pak až v září. Investoři nyní vidí zhruba 60procentní šanci na růst sazeb v červnu či červenci. /pez/

Krátce

Růst indické ekonomiky zrychlil na osm procent

Růst indické ekonomiky v prvním čtvrtletí zrychlil na 7,9 procenta ze 7,2 procenta v předchozím kvartálu. Ve fiskálním roce 2015/2016, který skončil v březnu, stoupla indická ekonomika o 7,6 procenta. Její růst tak zrychlil ze 7,2 procenta v předchozím fiskálním roce.

Hedgeové fondy dělají vlastní průzkumy k referendu

Hedgeové fondy a investiční banky si před nadcházejícím referendem (23. června) o dalším osudu Británie v EU objednávají vlastní průzkumy veřejného mínění, aby pak z výsledku hlasování vytěžily jako první co nejvíce.

Slovenské firmy snížily nároky na uchazeče o práci

Slovenské firmy v době klesající míry nezaměstnanosti snížily své nároky na počítačové znalosti uchazečů o práci. Vyplývá to z nejnovější analýzy, kterou vypracoval nevládní Institut pro veřejné otázky. /čtk/

Krátké

Německá vládní koalice u voličů propadla

Strany německé vládnoucí velké koalice by nyní ve volbách nedosáhly ani na polovinu hlasů. Ukázal to poslední průzkum společnosti Insa. Je to poprvé v německé poválečné historii, kdy podpora konzervativní unie CDU/CSU a sociální demokracie v součtu klesla pod padesát procent.

Poláci se obávají agresivity Ruska

V Polsku bude jeden ze čtyř praporů, kterými chce Severoatlantická aliance posílit své východní křídlo kvůli obavám z agresivní politiky Ruska. Zbývající tři prapory se rozmístí v Pobaltí. Uvedl to polský ministr obrany Antoni Macierewicz po jednání s generálním tajemníkem NATO Jensem Stoltenbergem, který do Polska přijel v rámci příprav červencového summitu NATO ve Varšavě.

Sociální síť zveřejnila kodex proti nenávisti

Evropská komise společně s firmami jako Facebook, Twitter a YouTube zveřejnila kodex chování, který má napomoci v boji proti šíření nenávistných projevů na internetu. Firmy se podle kodexu budou snažit do 24 hodin od upozornění prověřit, zda je obsah závadný. V případě, že tomu tak bude, jej odstraní nebo k němu deaktivují přístup. /čtk/

Švýcarská vesnice odmítla přijmout deset uprchlíků

■ Dvoutisícová švýcarská obec Oberwil-Lieli je pro své obyvatele tak hezká, že jí žádný cizí prvek nemůže prospět.

Radek Pavlovič

Obyvatelé obce Oberwil-Lieli, jichž je zhruba 2200, odmítli v kontroverzním referendu přijmout deset uprchlíků a raději zaplatí 290 tisíc švýcarských franků (přes sedm milionů korun) za neúčast na plnění švýcarské kvóty. Starosta obce

Andreas Glarner jakékoli nařčení z rasismu odmítá.

Obyvatelé vesnice, v níž žije na tři sta milionářů, odmítli uprchlíky těsným poměrem 52 ku 48 procentům. „Nechceme je tady, tak jednoduché to je,“ řekla nejmenovaná obyvatelka deníku The Independent. „Tvrdě jsme pracovali celý život, abychom měli hezké město. Není vhodné, aby tady byli uprchlíci. Nehodili by se sem,“ dodala.

Vládní kvóta určuje rozdělit ve Švýcarsku 50 tisíc žadatelů o azyl.

Běženci, kteří hledají v zemi azyl, si ze zákona mohou ponechat jen majetek do výše tisíc franků (necelých 25 tisíc korun), vše ostatní musí

v rámci spoluúčasti na své péči odevzdat. Ti, kteří ve Švýcarsku zůstanou, se také musejí zavázat k tomu, že 10 procent mzdy budou odvádět vládě po

dobu dalších 10 let. „Bohatší země by měly sdílet odpovědnost s těmi chudšími,“ komentoval švýcarské referendum Steven Symonds, ředitel uprchlického programu britské pobočky Amnesty International. „Nepoměrně chudší Libanon hostí daleko více uprchlíků než evropské země dohromady. Všichni se musíme zúčastnit, nebo se současná krize jenom zhorší,“ dodal.

Referendum v Oberwil-Lieli navazuje na celostátní plebiscit, který se měl vyjádřit k otázce legalizace vyhošťování cizinců.

Více E15.cz

Občané švýcarské obce Oberwil-Lieli poměrem **52:48** odmítli v lidovém hlasování pomoci deseti lidem.

PĚT MINUT SLÁVY. Starosta obce Oberwil-Lieli a poslanec švýcarského parlamentu Andreas Glarner se po místním referendu stal mediální hvězdou. Sám na odmítnutí přijmout desítku imigrantů do komunity nevidí nic divného, tím méně pak rasistického.

Civilisté ve Fallúdži umírají jako štíty IS

■ V pondělí irácké jednotky vstoupily do města Fallúdzha, jež je od ledna 2014 v rukou radikálů z IS.

Z irácké Fallúdzhi se od zahájení ofenzivy irácké vlády proti islamistům podařilo uprchnout zhruba 3700 lidí, uvedl včera Úřad

vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). „Máme však i zprávy o obětech mezi lidmi v centru města. Mezi mrtvými je i sedm členů jedné rodiny. Také se k nám dostaly zprávy, že islamisté využívají několik stovek rodin jako lidské štíty během intenzivního ostřelování,“ uvedl mluvčí UNHCR William Spindler.

„Většina lidí, kterým se podařilo dostat se pryč, pochází z předměstí Fallúdzhi. Nějakou dobu je militanti kontrolovali a bránili civilistům v útěku. Podle svědectví lidí, kteří odešli v posledních dnech, po nich islamisté chtěli, aby se ve Fallúdzě pohybovali v jejich blízkosti,“ uvedla Ariane Rummeryová z UNHCR.

V pondělí irácká armáda se vzdušnou podporou mezinárodní koalice vedené Spojenými státy výrazně posunula bojovou linii zejména na jižním předměstí Fallúdzhi, kde obsadila budovu policejního velitelství, a přiblížila se tak k samotnému centru. Jednotky ale postupují jen velmi pomalu, a to s ohledem na životy civilistů. Navíc

ozbrojenci v ulicích nastražili mnoho výbušnin.

OSN i mnohé organizace na ochranu lidských práv vyjádřily obavy o zhruba 50 tisíc civilistů, kterým radikálové pod pohrůzkou smrti brání město opustit. Ti, kterým se podařilo uprchnout, hovořili o případech, kdy lidé ve městě umírají hlady, uvedl UNHCR. /čtk/ **NÁZORY str. 12**

KRACH. Podle zdroje agentury Jonhap explodovala včera raketa v odpalovacím zařízení ihned poté, co byl iniciován její start.

KLDR opět zkoušela rakety středního doletu

■ Ačkoli to s vývojem severokorejských raket pro tamního vůdce nevypadá příliš slibně, analytici upozorňují, že nebezpečí, jež KLDR představuje, nelze gradovat do nekonečna.

Severní Korea se včera patrně opět neúspěšně pokusila odpálit balistickou střelou. Podle jihokorejské agentury Jonhap šlo již o několikátý test severokorejské rakety středního doletu, který v poslední době selhal. Napětí mezi KLDR a dalšími zeměmi v oblasti v poslední době vzrostlo v souvislosti s lednovým jaderným testem

a dalšími raketovými zkouškami Pchjongjangu, po nichž svět zpřísnil sankce vůči severokorejskému režimu.

Podle prohlášení jihokorejské armády se KLDR pokusila odpálit blíže nespecifikovanou střelou okolo 05.20 místního času, ale pokus zjevně selhal. Nejmenované zdroje jihokorejské agentury hovoří o raketě středního doletu Musudan.

I v komuniké amerického ministerstva zahraničí se uvádí, že pokus byl neúspěšný. Pentagon ale zároveň severokorejské počínání odsoudil jako porušení rezoluce OSN, které Pchjongjangu zakazují využívání raketové technologie. Pokračující snaha o získání raketových a jaderných zbraní „představuje významnou hrozbu pro Spo-

jené státy, pro naše spojence a pro stabilitu v asijsko-tichomořské oblasti“, uvedlo americké ministerstvo.

Pokud by se tyto informace oficiálně potvrdily, šlo by již o čtvrtý neúspěšný pokus o start této rakety. Tyto střely mají mít podle expertů dolet až 4000 kilometrů, což by znamenalo, že mohou zasáhnout Jižní Koreu, Japonsko a zřejmě i americký tichomořský ostrov Guam.

„Jenom to, že Pchjongjang chce, abychom mu věnovali pozornost, neznamená, že bychom neměli“, uvedl pro magazín Economist Mark Fitzpatrick z think-tanku International Institute for Strategic Studies, který si myslí, že riziko, které Kim představuje, nelze gradovat donekonečna. /čtk, pez/

INZERCE

Firmy v Praze hledají kanceláře s dobrou dopravní dostupností. Takových však letos přibude rekordně málo

■ Počet nových kancelářů v letošním roce výrazně poklesne. Kancelářský trh však výrazně ožije již v příštím roce. Mezi nejrychleji se rozvíjející kancelářské čtvrti patří pražský Karlín.

Optimalizace nákladů a finanční efektivita, to byly pro firmy v uplynulé dekádě klíčové faktory pro výběr lokace jejich kanceláří. S vidinou úspory na nájemném se firmy přesouvaly z center na okraje metropolí. Tento trend je však dnes u konce. Firmy znovu preferují kanceláře v širším centru města

a kvalitní kancelářské lokality jako je Karlín, Anděl nebo Pankrác.

Na jedné straně je to touha být blíže svým klientům a obchodním partnerům, na straně druhé si firmy uvědomují, že lepší dopravní dostupnost je lákavá i pro jejich zaměstnance, nemluvě o občanské vybavenosti a kulturním či sportovním vyžití v okolí kanceláří. V době nízké nezaměstnanosti pomůže vhodně vybraná lokalita kanceláří zaměstnavatelům nalákat a udržet kvalitní pracovní sílu.

Firmy však začínají pociťovat nedostatečný výběr kvalitních kancelářů ve vybraných

lokalitách. „Letošní neobvykle nízká výstavba nových kancelářů v Praze je pouze krátkodobým výpadkem a již v roce 2017 kancelářský trh opět výrazně ožije,“ říká Petr Markvart, associate ve společnosti Cushman & Wakefield a dodává: „Průměrný roční přírůstek za posledních deset let je 146 000 m². Tento rok však přibude na kancelářský trh pouhých 40 000 m². Příští rok očekáváme okolo 250 000 m² nových kancelářů.“

V příštím roce se situace na kancelářském trhu začne pomalu měnit a jedním z největších projektů, který se na začátku roku 2017

otevře v pražském Karlíně, je Rustonka. Ten nabídne přes 33 tisíc m² kanceláří k pronájmu, v těsné blízkosti MHD a cyklostezky. Karlín patří v posledních letech k nejrychleji se rozvíjejícím kancelářským čtvrtím v Praze. Pozadu nezůstává ani tamní výstavba rezidenčních objektů. Podíl na tom má mj. i dostupnost centra města v řádu několika minut, stejně tak i plná občanská vybavenost - budoucí zaměstnanci zde naleznou nejrůznější kulturní a sportovní vyžití, celou řadu obchodů, školku i školu.

Kancelářský komplex Rustonka představuje

pomyslnou vstupní bránu do Karlína. Jeho součástí budou odpočinkové zóny, kavárny a restaurace, dostatek zeleně a také terasy, které jsou určeny pro práci i odpočinek. „Naším cílem je připravit pro zaměstnance příjemné pracovní prostředí a pro firmy maximální flexibilitu. V každé budově nabízíme až 11 280 m² kancelářské plochy, přičemž jedno podlaží je možné rozdělit dle požadavků klientů až do 8 částí od cca 220 m²,“ říká Martin Kodeš, obchodní ředitel J&T Real Estate. Součástí objektu bude také restaurace pro zaměstnance a obchody.

Tvář dne

„Vzhledem k celé škále problémů, kterým v současnosti čelíme, jsme se začátkem roku celkově spokojeni,

řekl šéf Volkswagenu
Matthias Müller
str. 8

Foto profilmedia.cz

Komentář

Tereza Spencerová

Hvězdná chvíla pro Kurdy

Irácká Fallúdža byla v roce 2003 jednou z bašt odporu proti americké intervenci. Zlomily ji až tuny bílého fosforu a střeliva s ochuzeným uranem. Dnes město ovládá Islámský stát a Spojené státy nejspíš chápou, že by jejich účast při osvobození nebyla pro místní ničím vítaným. Proto před branami Fallúdži stojí irácké jednotky spolu s iráckými Revolučními gardami a libanonským Hizballáhem. Američané spolu s Kurdy naopak dobývají irácký Mosul a syrskou Rakká, zatímco syrská armáda míří na nedaleký Dejrizor. Čtyři současně vedené ofenzivy proti významným městům pod kontrolou Daeše musejí logicky vyvolat spekulace o nepřiznané, ale přesto funkční spolupráci mezi oficiálními nepřáteli.

Největší pozornost se přitom soustředí na Rakká, kterou si Daeš před časem vybral za hlavní město svého „chalífátu“. Nikoli náhodou – okolní ropné vrty a rafinerie

mu zajišťovaly proud miliard dolarů z černých obchodů, jejichž nitky vedly převážně přes Turecko. Dobyty Rakká by bylo významné vojensky, ale i symbolicky. Spojeným státům by přineslo snad jediný hmatatelný výsledek v jejich dosavadním „boji proti terorismu“ a současně by znamenalo i konec „chalífátu“, a tedy tvrdou ránu autoritě šéfa Daeše Abú Bakra Bagdádího. Potud teorie.

A teď trochu praxe. USA do ofenzivy proti Rakká

Vyhlídka na ztrátu čtyř důležitých měst přiměla Daeš k akci. Výsledkem je sto tisíc civilistů v pasti.

oficiálně vyslaly jednotky Syrské demokratické fronty. V ní jsou hlavní silou syrští Kurdové z Lidových obranných oddílů (YPG). Jenže zatímco Pentagon oznamoval zahájení ofenzivy, YPG tvrdila, že ji Rakká nezajímá. V hledáčku měla oblast severně od Rakká, jejímž ovládnutím by se propojily tři dosud oddělené kurdské „kantony“. Kurdistan v Sýrii by ale zase mohl vyprovokovat Turecko k rozsáhlé invazi proti Kurdům. A to by fakticky znamenalo válku Turecka proti USA.

Spojené státy cukly jako první a přiměly Kurdy stočit se přímo k Rakká, a to zřejmě rovnou slibem, že si město po jeho dobytí budou moci připojit ke své „federaci“. Není ale pravděpodobné, že by se Kurdové jen kvůli městu vzdali plánů na propojení svých „kantonů“. A právě s tím nejspíš počítá pro změnu Rusko. Představa kurdského prostoru, který se do budoucna vklíní mezi Turecko a Ázerbájdžán, musí být pro Rusko velmi lákavá. A pokud by Turecko zaútočilo, byl by to ošklivý problém hlavně pro USA a NATO.

Vyhlídka na možnou ztrátu čtyř významných měst přiměla Daeš k akci – série teroristických útoků v Sýrii i Iráku zabila bezmála 200 civilistů. K tomu jeho oddíly podnikly bleskovou ofenzivu na severu provincie Aleppo u tureckých hranic, odkud vytlačily soupeřící džihádistické skupiny pod patronátem Turecka. Na sto tisíc civilistů tu uvízlo v pasti. Bez ohledu na to se ale zdá, že Kurdové nyní dosáhli svého zatímního historického vrcholu. Stali se možná nejdůležitějším nástrojem geopolitických úvah světových mocností.

Zájmy se množí, proplétají, jdou proti sobě i souběžně. A válka v Sýrii pokračuje.

Autorka je komentátorkou Literárních novin

Glosa

Korupčníci a podvodníci

Pravomocný rozsudek byl nakonec k Marku Dalíkovi přívětivější než prvoinstanční. I tak jsou čtyři roky natvrdo pro člověka, který byl zvyklý vznášet se v nejvyšších sférách vlivu, jistě dost nepříjemným trestem. To ovšem není hlavní poselství veřejného verdiktu. Tím je celkem povzbudivá zpráva o stavu českého právního státu.

Zatímco totiž pražský vrchní soud stejně jako prvoinstanční považoval za prokázané, že si Dalík řekl manažerům firmy Steyr o peníze, upozornil, že nelze prokázat Dalíkův přímý vliv na premiéra Topolánka, a tedy schopnost ovlivnit rozhodnutí jeho kabinetu. Proto také Dalíka odsoudil za podvod, nikoli za korupci. O vazbách Dalík-Topolánek samozřejmě takřkajíc „všichni vědí“, ale právě uprostřed protikorupční hysterie je dobré si uvědomit, že to samo o sobě nemůže stačit k odsouzení. Důkazy v tomto případě chybí a je dobře, že si to vrchní soud navzdory jasné společenské objednávce uvědomil.

Martin Čaban

Nevím, jak jste sehnali moje zdejší číslo, ale rozhodně nepotřebuju žádné pojištění!

Národ bez symbolů je jako tvor bez kostry

■ Národ, který vnímá-ní sebe sama staví na negaci jiných, neznámých, cizích hodnot, je národem v defenzivě. Společenské rituály, ceremoniály a ocenění představují jakési etické rodinné stříbro.

Pavel Smutný

Skutečná velikost každého národa se poměřuje tím, které jedince ze svého středu si vybírá za vzory hodné následování. A tím, jaké kvality a hodnoty tito jedinci reprezentují. Tak odpovídám lidem, kteří se mě ve dnech kolem udílení Ceny Arnošta Lustiga ptali a ptají, zda mají podobná ocenění dnes, v záplavě mnoha dalších cen, ještě nějaký smysl.

NEZDRAVÁ SKEPSE

My Češi a Moravané jsme po peripetích moderní historie naší země zřejmě trochu nedůvěřiví k symbolům a okázalým gestům, k pomníkům a piedestálům, k hrdinům a ideálům. Je to ovšem obrovská chyba. I proto se udělováním ceny výjimečným osobnostem, jež se zasloužily o rozvoj a obranu hodnot, jako jsou odvaha, statečnost, lidskost a spravedlnost, snažíme tuto sebe-destruktivní národní skepsi zvrátit. Národ bez symbolů, idejí a hrdinů je jako tvor bez kostry – beztvářá hmota, u níž není zřejmé, kde má hlavu a kterým směrem se vlastně pohybuje.

Udílení každé podobné ceny je navíc příležitostí pro diskuzi o tom, jaké jsou či mají být hodnoty, od nichž odvozujeme naši identitu. Ostatně oba motivy, jak „hodnoty“, tak „identita“, se ve veřejném prostoru

Foto: dtk

CENA ZA LIDSTVÍ. Laureátem Ceny Arnošta Lustiga udílené Česko-izraelskou smíšenou obchodní komorou se za rok 2015 stal spisovatel a dramatik, vězeň komunistického režimu Jiří Stránský. Cena je udílena lidem, kteří „se zasloužili o rozvoj společnosti a projevíli odvahu, statečnost, lidskost a cit pro spravedlnost“.

v poslední době objevují velice často. Kupodivu nejčastěji se jimi zaštiťují právě ti, kdo je svými slovy i činy současně zpochybňují či přímo pošlapávají.

A právě těmto lidem nejvíce nahrává absence pozitivních symbolů, vzorů a idejí či naše liknavost se s nimi jednoznačně identifikovat, přihlásit se k nim. Takové vakuum pak zaplňují,

nebo spíš zaplňují jiné symboly a ideje, které na skutečných hodnotách jen parazitují. Národní identi-

tu zplošťují na utilitární hesla, jež lze shrnout do obligátního „bližší košile než kabát“: šibenice na veřejných shromážděních, svastiky na omítkách, nenávislné nápisy ve výlohách. Národ, který vnímání sebe sama staví na negaci jiných, neznámých, cizích hodnot namísto toho, aby tyto hodnoty konfrontoval s těmi vlastními bez pocitu méněcennosti, či naopak nepatřičné nadřazenosti, by byl národem v defenzivě. Národem, jehož vývojová sinusoida nezadržitelně klesá.

FALEŠNÝ LESK

Právě společenské rituály, jakými jsou státní i jiné ceremoniály, tradice a ocenění, jasně navenek vypovídají o tom, co považujeme za hodnoty, na nichž naše společnost stojí. Za jakési etické rodinné stříbro. Zároveň jimi implicitně dáváme rovněž najevo, které jevy jako součást našeho civilizačního dědictví zcela jistě nevnímáme. Některé z nich se nám v posledních měsících připomínají velmi neodbytně. Nacionalismus převleče-

Velikost národa se poměřuje tím, které jedince ze svého středu si vybírá za vzory. A tím, jaké hodnoty tito lidé reprezentují.

ný za vlastenectví, nenávisť a netolerance vydávající se za spravedlivé rozhořčení. A neucta k demokracii skrytá za voláním po rázných a rychlých činech. To vše se sice podobně jako stříbro může v mnohých očích líbit lesknout. Pokud však jde o etické zásady, jsou to jen laciné napodobeniny.

Autor je prezidentem Česko-izraelské smíšené obchodní komory

Duel

Já jsem měl pocit, že jsem byl na vládě zbytečně. Ve všech mých návrzích jsem byl přehlasován, podle úředníků ministerstva je

to velice neobvyklé,

řekl po jednání vlády o rozpočtových rámcích ministr financí Andrej Babiš

V situaci, kdy ministerstvo financí nepřipravilo návrh tak, aby s ním mohla vláda souhlasit konsenzuálně, musí ve vládě rozhodovat

hlasováním většina,

řekl premiér Bohuslav Sobotka

Polemika

Po aféře netoužíme

Martin Stropnický

(Ad Stropnický má miliardy navíc. Nákupy ale stojí, E15, 31. 5., str. 4)

Vedení ministerstva obrany se konečně podařilo stabilizovat a navýšit armádní rozpočet. Loni jsme vyčerpali přidělené finance z 97 procent, což je nejlepší výsledek za poslední roky. Letos došlo k navýšení rozpočtu na obranu o devět procent, což představuje jeden z největších růstů ze zemí NATO. Armáda se léty škrtů dostala do situace, kdy jí chybí nezrealizované projekty za sto miliard korun. Protože základem každé armády je dobře vybavený voják, začali jsme v první řadě řešit tento dluh. V letech 2014 a 2015 jsme uzavřeli smlouvy na výstroj a osobní výbavu vojáků v objemu 539 milionů korun. Letos je na stejné účely určeno 681 milionů. Souběžně se i díky Konceptu Armády ČR do roku 2025 rozběhly velké modernizační projekty. Bez vize rozvoje armády nelze hovořit o smysluplných nákupech. Za pochybný způsob akvizic bylo ministerstvo obrany v minulosti tvrdě kritizováno. Některé z nich dodnes zaměstnávají policii a justici. Touží snad někdo po akvizičním skandálu jako v minulosti? Tvrzení o nečerpání rozpočtu a nulovém posunu u strategických zakázek musím kategoricky odmítnout. Všechny významné zakázky mají projektové manažery ze sekce vyzbrojování a harmonogram. Materiál, který armáda nakupuje, je specifický a dodací lhůty jsou často v letech. Do úvahy je nutné vzít i „limity“ dané zákonem o veřejných zakázkách a skutečnost, že klíčové akvizice procházejí přes několik kontrolních bodů (kromě vlády i sněmovní výbor pro obranu a podvýbor pro akvizice a pracovní skupina pro veřejné zakázky na MMR). Proto je například u obrněných transportérů Pandur plánovaný termín dodání v letech 2018 až 2020, u lehkých obrněných vozidel 2019 až 2023.

Autor je ministrem obrany

Pište nám

Vážení čtenáři, zajímá nás, co si myslíte.

Své názory a polemiky zasílejte na nazory@e15.cz. Nebo s námi diskutujte na našem webu (www.e15.cz), na Facebooku (www.facebook.com/denike15) či na Twitteru (@E15news).

Rakouské chuťovky

Rakušané mají ve své DNA zakódovanou chuť neustále si zpříjemňovat život. A k jejich požitkářství patří i zcela specifické gastronomické podniky.

Pavla Apostolaki

Jedním z nejoblíbenějších je beisl. Ačkoli vám toto slovo nejspíš připomene ryze český, hanlivý výraz pro zařízení nevalné pověsti, do rakouských beislů zavítáte s radostí. Tradiční hostince jsou rozsety po celé zemi našich jižních sousedů, avšak ve Vídni najdete zcela mimořádné klenoty. Vždyť takový Steman, Rebhun nebo Ubl už pamatují stoletou historií.

TRADICE V MODERNÍM HÁVU

V klasickém vídeňském hostinci na vás dýchne atmosféra starých časů. Červené muškáty za okny, prkenné či kamenné podlahy, tmavé obložení stěn a kovové háčky na pověšení oblečení dávají zcela autentickou podobu. Na sněhobílých ubrusech pokrývajících dřevěné stoly pak leží stojánky s kořením a cedulky označují místa vyhrazená pro stálé zákazníky. Za dřevěným výčepem hostinský čepuje piva nebo rozlévá skvělá rakouská vína. Ostatně i ten tvoří nezaměnitelný kolorit celého lokálu.

V beislech kuchaři zásadně vaří z lokálních, sezonních potravin a spolupracují s místními dodavateli. Proto má

jídlo výbornou kvalitu a svede chuťové buňky k hříšným činům. Až vás v nose polechtá vůně čerstvě uvařených pokrmů, stačí zrakem přejít po velké černé tabuli. Na ní jsou křídou napsány dobroty dne. Ty samozřejmě představují vídeňské speciality – tafelspitz (dušené hovězí s jablečným křenem), vanillierostbraten (pečené maso s česnekem), gulasch a telecí řízek. Hosté si rádi dají i polévky, mezi nejpobulárnější patří krupicová s noky a droby. Sladkou tečku pak reprezentuje tradiční jablečný závin či oblíbený dezert císaře Františka Josefa I. – kaiserschmarrn (císařský trhanec).

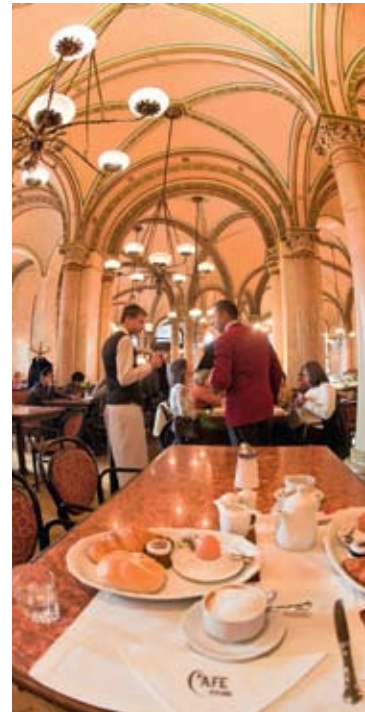
KLOBÁSOVÉ OSTROVY

Také vídeňské pouliční stánky s občerstvením jsou osobitou gastronomickou institucí. Začaly vznikat v době rakousko-uherské monarchie, kdy měly válečným invalidům zajistit trvalý příjem. Lidé navštěvují wüerstelstände pro vynikající vařené i opékané burty, párky, klobásy s chlebem, hořčicí a s křenem. Vědí, že od brzkého rána až do pozdního večera zde najdou útočiště pro svůj žaludek. Chodí sem také na kus řeči s někdy strohými, nevrlými, přesto však charizmatickými prodáváči a přitom nasávají autentickou atmosféru Vídne. Stojíce

KÁVA JAKO ZA CÍSAŘE PÁNA. Neodmyslitelnou součástí rakouské metropole jsou stylové kavárny s nádechem nostalgie.

UZENÉ DOBROTY NA STOJÁKA. Vídeňské pouliční stánky s občerstvením začaly vznikat v době rakousko-uherské monarchie, kdy měly válečným invalidům zajistit trvalý příjem.

vedle sebe, loket na lokti pak náruživě ukusují speciality jako käsekrainer (klobása s kousky sýra) nebo debreziner, klobásu ochucenou paprikou.

RELAXACE NAD KOFEINEM

Asi nejvýstižněji charakterizuje pohodový životní styl Rakušanů kavárenská kultura. Tu vídeňskou UNESCO dokonce prohlásilo za nehmotné kulturní dědictví. Obyvatelé města na Dunaji však vděčí za svůj fenomén Turkům. Když v roce 1683 opustili Osmané po neúspěšném obléhání Vídeň, zanechali v táborech pytle kávových zrn. Šikovně

Vídeňané hned tento dar zužitkovali a založili kavárny, jejichž sláva vykvetla zejména v dobách císaře Františka Josefa I. Usrkat své Kleiner Brauner tak můžete na thonetových židlích, na mramorových stolicích a při tom si číst noviny umístěné v dřevěných rámech. Nádech nostalgie zašlých imperiálních časů vám připomenou i číšníci. Profesionálně a bravurně kmitají po kavárně. S překypujícím šarmem vyslyší každé vaše přání a vyseknou poklonu milostivým paním a slečnám.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Prvotřídní gastronomie v beislů

Slovo beisl pochází pravděpodobně z jidiš (bajiss = dům). Označovalo hospody, které vznikly v osmnáctém století a nabízely místní speciality. Během posledních let se ovšem beisly vypracovaly na nejvyšší kvalitu a jejich služby hojně vyhledávají bohatí Vídeňané a turisté vyznávající gurmánské zážitky.

Konec naší komuny přinesla minerálka

■ Po hvězdné adaptaci klasiky anglické literatury Daleko od hluchícího davu se úspěšný režisér **Thomas Vinterberg** vrátil do Dánska a natočil tam hořkou tragikomedii, v níž zavzpomínal na své mládí prožité v ko-daňské komuně. Retro ze sedmdesátých let Komuna se od čtvrtka hraje v českých kinech a režisér o komunách říká: „Životu v komuně jsem otevřený, ačkoliv ne teď. Vypěstoval jsem si alergickou reakci na malé demokracie.“

Iva Přivřelová

E15 Kolik je v *Komuně* z vašeho vlastního života? Je to osobní příběh, ale ne soukromý. Obsahuje pár anekdot z mého života, i já se rozvedl a vzal si pak mladší ženu. Ale scénář natolik změnil pohledy spisovatelů Tobiasa Lindholma a herců, že filmu můžu lehce říkat fikce.

E15 Vaše filmová komuna vypadá středostavovsky, žádné tvrdé drogy a volná láska. Takové to bylo? Komuna je něco jako rodina. Nemůžete ji obecně popsat. Ta naše byla dost buržoazní. Tvořila ji skupina dobře zapracovaných akademiků, kteří v podstatě fungovali jako rozšířená rodina. Nicméně naproti žila komuna, kde kouřili hašiš a víc tam souložili. Komunu jsem miloval, její členové milovali mě a nabídli se, že za mě budou platit nájem.

Natočil jsem tento film zčásti i díky podpoře Neskandinávců, kteří mají velmi intenzivní představu, hlavně sexuální, co se v ko-

munách dělo. Já ale neznám žádnou dánskou komunu, kde by platilo pravidlo, že každý může spát s každým.

E15 Placení za ostatní dnes zní dost netypicky. V roce 1975 jeden muž v komuně navrhl, aby se nájem platil poměrně podle platu. Přitom on vydělával nejvíc. O deset let později šli chlapi z komuny do baru, všichni až na jednoho si dali pivo a ten, který pil minerálku, požadoval platit zvlášť. To byl konec komuny. Časy se prostě změnily. V osmdesátých

letech přišel individualismus, osobní svoboda a právo na soukromí. Všichni přitom dnes mluví o osamělosti. Tak proč se nesestěhují?

E15 Vy byste ještě někdy chtěl žít v komuně? Já mám čtyři děti, když si domů přivedou kamarády, je to bláznec. Také jsem součástí komuny na place při natáčení, trochu soukromí tedy potřebuju. Ale já si na osamělost nestěžuju. Životu v komuně jsem otevřený, ačkoliv ne teď. Vypěstoval jsem si alergickou reakci

na malé demokracie. Když se na rodičovských schůzkách ve škole debatuje, je mi z toho špatně. V komuně jsem zažil tolik schůzí! Navíc my jsme ani nehlasovali, všechno jsme pořádně probrali, což trvalo věčně. A stejně jsme si tu myčku nikdy nepořídili.

E15 Na festivalu v Berlíně, kde měla Komuna letos premiéru, film kritici vykládali jako metaforu Evropské unie, která by také měla být vzájemně štedřejší. Souhlasíte?

Nikdy nezačínám psát své filmy s politickým sdělením. To by zničilo moji zvědavost, smysl pro korektnost není pro kreativitu moc stimulující. Komuna není o Evropě. Ale je o lidech, o sdílení, o štedrosti, o vzájemné slušnosti, a pokud se tím někdo v Evropě může inspirovat, jen dobře.

E15 Stále připravujete film oslavující alkohol? Ano. Ale poněkud to naruší svody z dalších zemí. Můj další dánský film bude oslavovat pití. Ale nejspíš před ním natočím ještě něco jiného.

E15 Trine Dyrholmová díky *Komuně* na Berlinale vyhrála Stříbrného medvěda pro nejlepší herečku. Máte nějakou specifickou metodu vedení herců? Jedním z tajemství úspěchu je napsat postavy pro specifické herce. Trine jsem řekl, že pracuju na *Komuně*, a dovolil se, jestli hlavní roli mohu napsat pro ni. Bohužel řada dánských herců zbohatla a proslavila se a teď mají agenty, kteří si chtějí scénář nejdřív přečíst. Důležité také je investovat hodně času a energie do vývoje postav s herci, debatovat s nimi, prepisovat, zkoušet. Neustále pracuju na tom, aby mé postavy byly trojrozměrné.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Celý rozhovor na E15.cz

Krátce

Paul Simon se po 25 letech vrátí do Prahy

Jeden z nevyraznějších amerických písničkářů Paul Simon vystoupí 17. října v pražské O₂ areně. Koncert známějšího člena dua Simon & Garfunkel přitom zahájí celou evropskou šňůru s vystoupeními v Německu, Skandinávii či v západní Evropě. Koncertní turné zakončí 21. listopadu v Irsku.

Více E15.cz

Ve Varech budou soutěžit filmy Němce i Hřebejka

Světové premiéry snímků Vlk z Královských Vinohrad v březnu zesnulého režiséra a scenáristy Jana Němce a slovensko-české koprodukční Učitelky Jana Hřebejka uvede hlavní soutěž karlovarského festivalu, který se letos uskuteční od 1. do 9. července.

Začíná Sculpture Line

Druhý ročník festivalu Sculpture Line, který dnes začíná, představí během léta na řadě míst Prahy sochy a instalace renomovaných domácích i zahraničních autorů. /čtk, duk, sul/

Tipy

E15

Zámek Mikulov

CONCENTUS MORAVIAE

Společným koncertem Pavel Haas Quartetu s americkým Dover Quartetem zahájí dnes v Mikulově mezinárodní festival Concentus Moraviae.

Foto profilmedia.cz

Foto dne

Foto reuters

ZKRATKA. Policisté hlídají u makety vjezdu do tunelu Gotthard-Basistunnel přichystané ke slavnostnímu otevření stavby ve švýcarském městě Erstfeld. Dílo dlouhé 57 kilometrů, které protíná Gotthardský masiv, se stalo nejdelším železničním tunelem na světě. Význam stavby spočívá ve zkrácení doby jízdy mezi Curychem a Milánem. Dosud činila čtyři hodiny. Po zprovoznění tunelu vlaky zvládnou trasu za dvě hodiny a padesát minut.

Vědci zjistili, že...

...autoimunitní nemoci lze léčit. Stačí nejíst

■ Složení stravy se významně odráží na zdraví člověka. Někdy je ale nejlepší jakoukoli stravu vynechat.

Vědci z University of South California zkoušejí neobvyklou metodu připomínající půst. Tři dny v týdnu se při ní snižuje energetický příjem organismu na polovinu. To může významně působit zvláště na pacienty trpící roztroušenou sklerózou a dalšími autoimunitními chorobami. Nový postup ověřoval tým dietologa Valtera Longa.

„Při půstu začne tělo produkovat kortizon, který spouští zabíjení imunitních buněk,

jež se pak musí nahradit novými, zdravými,“ vysvětluje Longo ve studii, kterou

publikoval v časopisu Cell Reports. Taková obměna je podle něho trikem, který by mohl výrazně ovlivnit léčbu pacientů s autoimunitními chorobami.

Longo dietu otestoval v třítydenním intervalu na laboratorních myších. Ty se postily devět dní a ve srovnání s kontrolním vzorkem vykazovaly významné snížení příznaků onemocnění a pětina dokonce neměla žádné. Longo v kontextu s touto pétinou píše až o „kompletním uzdravení“.

Vědec pak uspořádal navazující studii se šedesáti dobrovolníky s roztrouše-

nou sklerózou. Ti byli týden v režimu napodobení půstu a pak půl roku buď se středomořskou dietou, klasickou stravou či s dietou bohatou na tuky. Ti se středomořskou dietou po pokusu hlásili zlepšení zdravotního stavu i kvality života.

Longo teď organizuje rozsáhlý pokus se stovkami pacientů. Nikdo by podle něho neměl popsanou metodu zkoušet v domácích podmínkách. Pozitivní výsledky totiž hlásili také účastníci na tučné dietě, tudíž je prý vysoce pravděpodobné, že jsou ve hře i další, prozatím neznámé faktory. /msc/

Foto proimedia.cz

KOUZLO HLADU. Laboratorní myši, které se postily devět dnů, vykazovaly významně méně příznaků nemoci.